

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (tretia komora)

z 30. novembra 2022 *

„Štátna pomoc – Jadrový priemysel – Pomoc plánovaná Maďarskom na vývoj dvoch nových jadrových reaktorov v jadrovej elektrárni Paks – Rozhodnutie vyhlasujúce pomoc za zlučiteľnú s vnútorným trhom pod podmienkou splnenia určitých záväzkov – Článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ – Súlad pomoci s právom Únie v inom odvetví, než je odvetvie štátnej pomoci – Neoddeliteľná súvislosť – Podpora jadrovej energie – Článok 192 prvý odsek Zmluvy o Euratome – Zásada ochrany životného prostredia, zásada znečisťovateľ platí a zásady obozretnosti a trvalej udržateľnosti – Určenie dotknutej hospodárskej činnosti – Zlyhanie trhu – Narušenie hospodárskej súťaže – Primeranosť pomoci – Nevyhnutnosť štátneho zásahu – Určenie prvkov pomoci – Postupy verejného obstarávania – Povinnosť odôvodnenia“

Vo veci T-101/18,

Rakúska republika, v zastúpení: J. Schmoll, F. Koppensteiner, M. Klamert a T. Ziniel, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci H. Kristoferitsch, advokát,

žalobkyňa,

ktorú v konaní podporuje:

Luxemburské veľkovojsvodstvo, v zastúpení: A. Germeaux a T. Schell, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci P. Kinsch, advokát,

vedľajší účastník konania,

proti

Európskej komisii, v zastúpení: K. Blanck, K. Herrmann a P. Němečková, splnomocnené zástupkyne,

žalovanej,

ktorú v konaní podporujú:

Česká republika, v zastúpení: M. Smolek, J. Vláčil, T. Müller, J. Pavliš a L. Halajová, splnomocnení zástupcovia,

ako aj

* Jazyk konania: nemčina.

Francúzska republika, v zastúpení: E. de Moustier a P. Dodeller, splnomocnení zástupcovia,

ako aj

Maďarsko, v zastúpení: M. Fehér, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci P. Nagy, N. Gràcia Malfeito, B. Karsai, advokáti a C. Bellamy, KC,

ako aj

Poľská republika, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

ako aj

Slovenská republika, v zastúpení: S. Ondrášiková, splnomocnená zástupkyňa,

ako aj

Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, v zastúpení: F. Shibli, L. Baxter a S. McCrory, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci T. Johnston, barrister,

vedľajší účastníci konania,

VŠEOBECNÝ SÚD (tretia komora),

na poradách v zložení: predseda komory M. van der Woude, sudcovia G. De Baere a G. Steinfatt (spravodajkyňa),

tajomníčka: A. Juhász-Tóth, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po pojednávaní z 10. marca 2022,

vyhlásil tento

Rozsudok¹

- 1 Svojou žalobou založenou na článku 263 ZFEÚ sa Rakúska republika domáha zrušenia rozhodnutia Komisie (EÚ) 2017/2112 zo 6. marca 2017 o opatrení/schéme pomoci/štátnej pomoci SA.38454 – 2015/C (ex 2015/N), ktorú Maďarsko zamýšľa zaviesť na podporu vývoja dvoch nových jadrových reaktorov v jadrovej elektrárni Paks II (Ú. v. EÚ L 317, 2017, s. 45, ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

¹ Uvádzajú sa iba tie body rozsudku, ktorých uverejnenie považuje Všeobecný súd za užitočné.

Okolnosti predchádzajúce sporu a napadnuté rozhodnutie

- 2 Dňa 22. mája 2015 Maďarsko oznámilo Európskej komisii pod číslom C(2017) 1486 opatrenie na poskytnutie finančného príspevku na vývoj dvoch nových jadrových reaktorov (bloky 5 a 6) jadrovej elektrárne Paks v Maďarsku, v ktorej sú už v prevádzke štyri jadrové reaktory. Príjemcom oznámeného opatrenia je MVM Paks II Nuclear Power Plant Development Private Company Limited by Shares (ďalej len „spoločnosť Paks II“), ktorá sa má stať vlastníkom a prevádzkovateľom dvoch nových jadrových reaktorov. Spoločnosť Paks II je v 100 % vlastníctve maďarského štátu, na ktorý boli v novembri 2014 prevedené podiely v nej, ktoré boli pôvodne vo výlučnom vlastníctve spoločnosti Magyar Villamos Művek Zártkörűen Működő Részvénytársaság (ďalej len „skupina MVM“) zaoberajúcej sa obchodovaním s elektrickou energiou a jej výrobou.
- 3 Dňa 23. novembra 2015 Komisia v súvislosti s oznámeným opatrením rozhodla o začatí konania vo veci formálneho zisťovania podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ (Ú. v. EÚ C 8, 2016, s. 2, ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“).
- 4 Dňa 6. marca 2017 Komisia prijala napadnuté rozhodnutie.
- 5 Opatrenie oznámené Maďarskom je opísané v oddiele 2 napadnutého rozhodnutia. Opatrenie sa týka vývoja dvoch jadrových reaktorov ruského typu VVER 1200 (V491) generácie III+ (bloky 5 a 6) v Maďarsku, ktoré sú vybavené technológiou chladenia a regulácie vodou s inštalovaným výkonom každého bloku najmenej 1 000 megawattov (MW), pričom ich výstavbu má v plnej miere financovať maďarský štát v prospech spoločnosti Paks II, ktorá bude vlastníkom a prevádzkovateľom nových reaktorov. V tejto elektrárni sú už v prevádzke štyri jadrové reaktory. Tieto reaktory sú v 100 % vlastníctve skupiny MVM, ktorú vlastní maďarský štát. Celkový inštalovaný výkon štyroch existujúcich blokov ruského typu VVER-440 (V213) v elektrárni je 2 000 MW. Tieto bloky budú postupne do roku 2037 vyradené z prevádzky a nahradené dvoma novými reaktormi, prevádzka ktorých sa plánuje začať v rokoch 2025 a 2026.
- 6 V súlade s medzivládnu dohodou o spolupráci v oblasti mierového využívania jadrovej energie uzavretej 14. januára 2014 medzi Ruskou federáciou a maďarskou vládou obe krajiny spolupracujú v rámci jadrového programu na údržbe a ďalšom rozvoji súčasnej jadrovej elektrárne Paks. Podľa tejto dohody Ruská federácia aj Maďarsko určia jednu skúsenú organizáciu vo vlastníctve štátu a ovládanú štátom, ktorá bude finančne aj technicky zodpovedať na splnenie príslušných povinností ako dodávateľ alebo vlastník, pokiaľ ide o projekt, výstavbu, uvedenie do prevádzky a vyradenie z prevádzky dvoch nových reaktorov 5 a 6 typu VVER. Výstavbu nových reaktorov Ruská federácia zverila kapitálovej spoločnosti Nizhny Novgorod Engineering Company Atomenergoproekt (ďalej len „JSC NIAEP“), ktorá uskutoční výstavbu nových reaktorov, a Maďarsko rozhodlo, že vlastníkom a prevádzkovateľom dvoch reaktorov bude spoločnosť Paks II. Na tento účel podpísali JSC NIAEP a spoločnosť Paks II 9. decembra 2014 zmluvu o inžinierskej činnosti, obstarávaní a výstavbe dvoch nových reaktorov 5 a 6, ktoré majú byť postavené v jadrovej elektrárni Paks.
- 7 V medzivládnej dohode sa Ruská federácia zaviazala poskytnúť Maďarsku štátny úver na financovanie vývoja nových reaktorov jadrovej elektrárne Paks. Tento úver sa riadi medzivládnu dohodou o financovaní z 28. marca 2014 a poskytuje sa ním revolvingový úver vo výške 10 miliárd eur obmedzený výlučne na použitie pri projektovaní, výstavbe a uvádzaní do prevádzky nových blokov 5 a 6 jadrovej elektrárne Paks II. Na financovanie uvedených investícií Maďarsko poskytne dodatočnú sumu 2,5 miliardy eura pochádzajúcu z jeho vlastného rozpočtu.

- 8 Maďarsko neprevedie finančné prostriedky potrebné na zaplatenie kúpnej ceny dvoch nových reaktorov na účty spoločnosti Paks II. Najväčší podiel týchto finančných prostriedkov bude vo vlastníctve Vnesheconombank (banka pre rozvoj a zahraničné hospodárske vzťahy Ruska). Pri každom medzníku, ktorý sa bude považovať za splnený, spoločnosť Paks II požiada banku pre rozvoj a zahraničné hospodárske vzťahy Ruska o zaplatenie 80 % splatnej sumy priamo v prospech JSC NIAEP. Zároveň požiada Vládnu agentúru pre riadenie dlhu Maďarska o zaplatenie zvyšných 20 %.
- 9 Komisia v napadnutom rozhodnutí konštatovala, že oznámené opatrenie predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, a že články 107 a 108 ZFEÚ sa uplatňujú aj v prípade, ak predmetná investícia patrí do pôsobnosti Zmluvy o Euratome. V súvislosti s priamym zadaním výstavby dvoch nových reaktorov spoločnosti JSC NIAEP sa Komisia domnievala, že toto zadanie nemôže spôsobiť ďalšie narušenie hospodárskej súťaže a obchodu na relevantnom trhu, t. j. na trhu s elektrickou energiou. V rámci samostatného konania sa preskúmavalo dodržiavanie práva verejného obstarávania zo strany Maďarska. Komisia najmä na základe potvrdení poskytnutých Maďarskom v priebehu konania usúdila, že predmetné opatrenie zamerané na podporu jadrovej energie sleduje cieľ spoločného záujmu zakotvený v Zmluve o Euratome, pričom prispieva aj k bezpečnosti dodávok elektrickej energie, a že všetky možné narušenia hospodárskej súťaže sú obmedzené a vyvážené stanoveným spoločným cieľom, ktorý mal byť dosiahnutý primeraným spôsobom. Komisia dospela k záveru, že predmetné opatrenie je v zmysle zmien zavedených Maďarskom 28. júla 2016 a s výhradou podmienok uvedených v článku 3 napadnutého rozhodnutia zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ. Článok 3 napadnutého rozhodnutia ukladá Maďarsku povinnosť prijať viaceré opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby spoločnosť Paks II dodržiavala určité povinnosti a obmedzenia týkajúce sa najmä investičnej alebo reinvestičnej stratégie prevádzkovania aukčnej platformy a jej právnej a štrukturálnej samostatnosti.

Návrhy účastníkov konania

- 10 Rakúska republika, ktorú v konaní podporuje Luxemburské veľkovojsvodstvo navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zrušil napadnuté rozhodnutie,
 - uložil Európskej komisii povinnosť nahradiť trovy konania.
- 11 Komisia, ktorú v konaní podporuje Česká republika a Slovenská republika, navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zamietol žalobu,
 - uložil Rakúskej republike povinnosť nahradiť trovy konania.
- 12 Francúzska republika, Maďarsko, Poľská republika a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska navrhujú, aby Všeobecný súd žalobu zamietol.

Právny stav

- 13 Rakúska republika uvádza na podporu svojej žaloby desať žalobných dôvodov. Prvým žalobným dôvodom namieta, že malo byť vyhlásené verejné obstarávanie na zadanie zákazky na výstavbu dvoch nových reaktorov jadrovej elektrárne Paks. Druhý žalobný dôvod je založený na nesprávnom uplatnení článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, keďže výstavba a uvedenie dvoch nových reaktorov do prevádzky nie sú zamerané na dosiahnutie cieľa spoločného záujmu. Tretí žalobný dôvod je založený na nesprávnom uplatnení článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, ktoré je založené jednak na nesprávnom vymedzení „hospodárskej oblasti“ a jednak na nesprávnych domnienkach zlyhania trhu. Štvrtý žalobný dôvod sa zameriava na preukázanie neprimeranosti opatrenia. V rámci piateho žalobného dôvodu Rakúska republika tvrdí, že predmetné opatrenie spôsobuje neprimerané narušenie hospodárskej súťaže a rozdielne zaobchádzanie, ktoré sú nezlučiteľné s vnútorným trhom. V rámci šiesteho žalobného dôvodu Rakúska republika tvrdí, že predmetné opatrenie predstavuje investíciu do „projektu v ťažkostiach“, čo tiež neprimeraným spôsobom narúša hospodársku súťaž, pretože neboli dodržané usmernenia o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu nefinančných podnikov v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 249, 2014, s. 1, ďalej len „usmernenia o podnikoch v ťažkostiach“). Siedmy žalobný dôvod je založený na posilnení alebo dosiahnutí dominantného postavenia na trhu s elektrickou energiou. Ôsmy žalobný dôvod sa týka rizika likvidity pre maďarský veľkoobchodný trh s elektrickou energiou. Deviaty žalobný dôvod je založený na nedostatočnom určení štátnej pomoci. Desiaty žalobný dôvod je založený na porušení povinnosti odôvodnenia.
- 14 Rakúska republika na pojednávaní vzala späť druhý a tretí žalobný dôvod, čo bolo zaznamenané v zápisnici z pojednávania. Z toho vyplýva, že uvedené žalobné dôvody už nie je potrebné skúmať.

O prvom žalobnom dôvode založenom na absencii verejného obstarávania

- 15 Svojím prvým žalobným dôvodom Rakúska republika tvrdí, že napadnuté rozhodnutie je nezákonné z dôvodu, že sa neuskutočnilo verejné obstarávanie na výstavbu nových jadrových reaktorov v prospech spoločnosti Paks II. Tvrdí, že skutočnosť, že JSC NIAEP bola priamo poverená vývojom a výstavbou dvoch nových reaktorov bez vyhlásenia verejného obstarávania, predstavuje porušenie smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 2014, s. 65), a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 2014, s. 243). Napadnuté rozhodnutie je preto neplatné z dôvodu porušenia základných pravidiel práva verejného obstarávania, ktorých dodržanie je neoddeliteľné od predmetu pomoci.
- 16 Rakúska republika tvrdí, že podľa všeobecnej systematiky Zmluvy o ZFEÚ nesmie konanie o pomoci nikdy viesť k výsledku, ktorý by bol v rozpore s osobitnými ustanoveniami tejto zmluvy. Dodržiavanie iných ustanovení zmluvy, než sú ustanovenia týkajúce sa štátnej pomoci, by sa vyžadovalo najmä za predpokladu, že cieľom týchto iných ustanovení by bolo rovnako ako v prípade práva verejného obstarávania zabezpečiť nenarušenú hospodársku súťaž na vnútornom trhu a zabezpečiť efektívne využívanie štátnych zdrojov.
- 17 Skutočnosť, že podmienky pomoci, ktoré sú neoddeliteľné od predmetu a účelu tejto pomoci, sú v rozpore s právom Európskej únie, nevyhnutne ovplyvňuje zlučiteľnosť tejto pomoci s vnútorným trhom. Inak by to bolo len v prípade prvkov pomoci, ktoré nemožno považovať za nevyhnutné na realizáciu jej predmetu alebo jej fungovanie.

- 18 V predmetnom prípade skutočnosť, že JSC NIAEP bola poverená vývojom nových reaktorov, predstavuje podľa Rakúskej republiky podmienku neoddeliteľnú od predmetu pomoci. Vyhlásenie výberového konania by mohlo viesť k úplne odlišnej pomoci, najmä pokiaľ ide o jej výšku a štruktúru.
- 19 Skutočnosť, že príjemcom pomoci nie je NIAEP, ale spoločnosť Paks II ako budúci vlastníak a prevádzkovateľ dvoch nových jadrových reaktorov, je podľa Rakúskej republiky v tejto súvislosti irelevantná. V odôvodneniach 281 a 283 napadnutého rozhodnutia Komisia nesprávne poprela neoddeliteľné prepojenie medzi priamym zadaním zákazky na výstavbu na jednej strane a predmetom a účelom pomoci na druhej strane, keď tvrdila, že potenciálne porušenie smernice 2014/25 neumožnilo konštatovať dodatočné narušenia hospodárskej súťaže ani obchodov na trhu s elektrickou energiou, keďže takéto dodatočné narušenie sa vôbec nevyžaduje.
- 20 Rakúska republika, ktorú v konaní podporuje Luxemburské veľkovevodstvo, dodáva, že vzhľadom na rozsudok z 22. septembra 2020, Rakúsko/Komisia (C-594/18 P, EU:C:2020:742), nie je v prípade spornej pomoci dôležité, či ide o „neoddeliteľnú podmienku“ alebo dokonca o „podmienku“ pomoci, keďže vo všeobecnosti štátna pomoc, ktorá porušuje ustanovenia alebo všeobecné zásady práva Únie, nemôže byť vyhlásená za zlučiteľnú s vnútorným trhom. Z toho vyplýva, že Komisia mala v napadnutom rozhodnutí posúdiť opatrenie z hľadiska ustanovení práva Únie v oblasti verejného obstarávania. Mala teda konštatovať, že vzhľadom na to, že verejná zákazka na výstavbu nebola vyňatá z pôsobnosti smernice 2014/25 na základe článku 20 ods. 1 alebo článku 50 písm. c) tejto smernice, priame zadanie verejnej zákazky na výstavbu predstavuje závažné porušenie tejto smernice.
- 21 Porušenie záväzných ustanovení smernice 2014/25 je samo osebe spôsobilé ovplyvniť rozsah a formu pomoci pre spoločnosť Paks II, takže napadnuté rozhodnutie je aj z tohto dôvodu nezákonné.
- 22 Po prvé Rakúska republika kritizuje skutočnosť, že Komisia v odôvodnení 285 napadnutého rozhodnutia odkazuje na konanie o nesplnení povinnosti, ktoré viedla. Podľa Rakúskej republiky výsledok konania o nesplnení povinnosti nemá vplyv na výsledok konania podľa článku 108 ZFEÚ, ani na výsledok tejto žaloby. Komisia nemôže podmieniť preskúmanie podmienok pomoci, ktoré je povinná posúdiť v rámci článku 108 ZFEÚ, výsledkom konania podľa článku 258 ZFEÚ, ktorého začatie a ďalší priebeh závisí od jej voľnej úvahy.
- 23 Po druhé podľa Rakúskej republiky Komisia nevysvetľuje, prečo predpokladá, že sú splnené podmienky na uplatnenie článku 50 písm. c) smernice 2014/25 týkajúce sa možnosti použiť rokovacie konanie bez predchádzajúceho uverejnenia. Rakúska republika pripomína, že výnimky sa majú vykladať reštriktívne. Navyše dôkazné bremeno znáša účastník konania, ktorý sa na predmetnú výnimku odvoláva.
- 24 Komisia, Maďarsko, Česká republika, Spojené kráľovstvo a Francúzska republika spochybňujú tvrdenia Rakúskej republiky a Luxemburského veľkovevodstva.
- 25 Po prvé treba uviesť, že Komisia v oddiele 5.3.2 napadnutého rozhodnutia (odôvodnenia 279 až 287) overila súlad pomoci s inými ustanoveniami práva Únie, než sú pravidlá v oblasti štátnej pomoci. Podľa odôvodnenia 280 napadnutého rozhodnutia Komisia vychádzala zo zásady, že je povinná podľa všeobecného usporiadania Zmluvy dodržiavať súlad medzi ustanoveniami, ktorými sa riadi štátna pomoc a inými osobitnými ustanoveniami, než sú ustanovenia týkajúce sa štátnej pomoci a posúdiť tak zlučiteľnosť dotknutej pomoci s týmito osobitnými ustanoveniami,

ale takáto povinnosť jej bola uložená, len pokiaľ ide o podmienky pomoci, ktoré sú tak neoddeliteľne spojené s predmetom pomoci, nemožno ich posúdiť samostatne. S odkazom na rozsudok z 3. decembra 2014, *Castelnou Energía/Komisia* (T-57/11, EU:T:2014:1021), spresnila, že povinnosť Komisie prijať definitívne stanovisko, nech už je spojenie medzi podmienkou pomoci a predmetom dotknutej pomoci akékoľvek, k tomu, či došlo v konaní týkajúcom sa pomoci k porušeniu iných ustanovení práva Únie, než sú uvedené v článkoch 107 a 108 ZFEÚ, odporuje na jednej strane procesným pravidlám a garanciam – sčasti značne odlišným a prinášajúcim rôzne právne dôsledky –, ktorými sa vyznačujú konania špeciálne stanovené na kontrolu uplatňovania týchto ustanovení a na druhej strane zásade autonómie správnych konaní a opravných prostriedkov. Z tejto judikatúry vyplýva, že pokiaľ je podmienka dotknutej pomoci nerozlučne spojená s predmetom pomoci, posúdi Komisia jej zlučiteľnosť s inými ustanoveniami, než sú ustanovenia týkajúce sa štátnej pomoci, v rámci konania stanoveného článkom 108 ZFEÚ a toto posúdenie môže viesť k tomu, že dotknutá pomoc bude vyhlásená za nezlučiteľnú s vnútorným trhom. Naopak, pokiaľ je možné dotknutú podmienku oddeliť od predmetu pomoci, Komisia nie je povinná v rámci tohto konania posúdiť jej zlučiteľnosť s inými ustanoveniami, než sú ustanovenia týkajúce sa štátnej pomoci.

- 26 Komisia ďalej v odôvodnení 281 napadnutého rozhodnutia uviedla, že posúdenie zlučiteľnosti oznámeného opatrenia s vnútorným trhom by mohlo byť ovplyvnené prípadným nesúlalom so smernicou 2014/25, ak spôsobilo dodatočné narušenie hospodárskej súťaže a obchodu na trhu s elektrickou energiou, na ktorom pôsobí príjemca pomoci, spoločnosť Paks II. Keďže nebol identifikovaný dodatočný rušivý účinok v dôsledku nedodržania smernice 2014/25, neexistovalo „neoddeliteľné prepojenie“ medzi možným porušením smernice 2014/25 a predmetom pomoci, nemohlo byť posúdenie zlučiteľnosti pomoci dotknuté týmto prípadným porušením (odôvodnenia 283 a 284 napadnutého rozhodnutia).
- 27 Pokiaľ ide o tvrdenia Rakúskej republiky založené na rozsudku z 22. septembra 2020, *Rakúsko/Komisia* (C-594/18 P, EU:C:2020:742), po prvé treba konštatovať, že najmä z bodov 40, 44 a 45 tohto rozsudku vyplýva, že hospodárska činnosť podporovaná pomocou musí byť zlučiteľná s právom Únie. V rámci prvého žalobného dôvodu však nebolo namietané žiadne porušenie ustanovení práva Únie z dôvodu podporovanej činnosti, konkrétne výroby jadrovej energie.
- 28 Po druhé zo skutočnosti, že Súdny dvor vo svojom rozsudku z 22. septembra 2020, *Rakúsko/Komisia* (C-594/18 P, EU:C:2020:742), nepreskúmal existenciu neoddeliteľnej súvislosti, nemožno vyvodiť žiadne dôsledky. Túto skutočnosť totiž možno vysvetliť okolnosťou, že vo veci, v ktorej bol vydaný tento rozsudok, vyplývalo údajné porušenie zásad práva Únie zo samotného predmetu pomoci, a to z rozvoja jadrovej elektrárne. Nevznikla teda otázka existencie súvislosti s podmienkou pomoci, ktorá sa odlišuje od jej predmetu.
- 29 Po tretie na rozdiel od toho, čo tvrdí Rakúska republika, z rozsudku z 22. septembra 2020, *Rakúsko/Komisia* (C-594/18 P, EU:C:2020:742), nevyplýva, že by Súdny dvor zamýšľal rozšíriť rozsah kontroly prislúchajúcej Komisii v rámci konania, ktorého cieľom je overiť zlučiteľnosť štátnej pomoci s vnútorným trhom. Súdny dvor totiž odkazom na rozsudok z 15. apríla 2008, *Nuova Agricast* (C-390/06, EU:C:2008:224, body 50 a 51), pripomenul v bode 44 rozsudku z 22. septembra 2020, *Rakúsko/Komisia* (C-594/18 P, EU:C:2020:742), že už rozhodol, že štátnu pomoc, ktorá porušuje ustanovenia alebo všeobecné zásady práva Únie, nemožno vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom. Táto zásada je skutočne súčasťou ustálenej judikatúry Súdneho dvora, o čom svedčia odkazy uvedené v bode 50 rozsudku z 15. apríla 2008, *Nuova Agricast* (C-390/06, EU:C:2008:224).

- 30 Vzhľadom na to, že Súdny dvor sa v bode 44 rozsudku z 22. septembra 2020, Rakúsko/Komisia (C-594/18 P, EU:C:2020:742), odvolával na ustálenú judikatúru, nemožno dospieť k záveru, že mal v úmysle upustiť od svojej judikatúry, podľa ktorej treba rozlišovať medzi podmienkami, ktoré majú neoddeliteľnú súvislosť s predmetom pomoci a podmienkami, ktoré ju nemajú.
- 31 Okrem toho povinnosť Komisie prijať definitívne stanovisko, nech už je spojenie medzi podmienkou pomoci a predmetom dotknutej pomoci akékoľvek, k tomu, či v konaní týkajúcom sa pomoci došlo k porušeniu iných ustanovení práva Únie, než sú uvedené v článkoch 107 a 108 ZFEÚ, odporuje na jednej strane procesným pravidlám a garanciam – sčasti značne odlišným a prinášajúcim rôzne právne dôsledky –, ktorými sa vyznačujú konania špeciálne stanovené na kontrolu uplatňovania týchto ustanovení, a na druhej strane zásade autonómie správnych konaní a opravných prostriedkov (rozsudok z 12. februára 2008, BUPA a i./Komisia, T-289/03, EU:T:2008:29, body 313 a 314; pozri tiež rozsudok z 3. decembra 2014, Castelnou Energía/Komisia, T-57/11, EU:T:2014:1021, bod 183 a citovanú judikatúru; pozri tiež v tomto zmysle rozsudok z 15. júna 1993, Matra/Komisia, C-225/91, EU:C:1993:239, bod 44).
- 32 Výklad Rakúskej republiky, podľa ktorého je Komisia vzhľadom na rozsudok z 22. septembra 2020, Rakúsko/Komisia (C-594/18 P, EU:C:2020:742), teraz povinná overiť, či akákoľvek podmienka pomoci alebo okolnosť súvisiaca s pomocou, aj keď s ňou nie je neoddeliteľne spojená, neporušuje žiadne ustanovenie alebo všeobecnú zásadu práva Únie, treba preto zamietnuť.
- 33 Treba dodať, že v situácii, keď ide tak ako v prejednávanej veci o dve samostatné konania, pričom obe patria do právomoci Komisie a ich pravidlá musí Komisia dodržiavať, by existovalo riziko rozporu alebo porušenia pravidiel uvedených konaní, ak by Komisia bola povinná posúdiť rovnakú podmienku pomoci tak v rámci konania o povolení dotknutej pomoci, ako aj v rámci konania o nesplnení povinnosti.
- 34 Z toho vyplýva, že Komisia sa nedopustila nesprávneho právneho posúdenia, keď zastávala názor, že jej preskúmanie treba obmedziť v rámci konania podľa článku 108 ZFEÚ na samotnú podmienku pomoci, ako aj na podmienky, ktoré sú s ňou neoddeliteľne spojené.
- 35 V druhom rade Rakúska republika nesprávne tvrdí, že skutočnosť, že JSC NIAEP bola poverená výstavbou nových reaktorov, predstavuje podmienku neoddeliteľnú od predmetu pomoci z dôvodu, že vyhlásenie výberového konania by mohlo viesť k úplne odlišnej pomoci, najmä pokiaľ ide o jej výšku a štruktúru.
- 36 Dotknutá pomoc spočíva v bezodplatnom poskytnutí dvoch nových jadrových reaktorov v prospech spoločnosti Paks II na účely ich prevádzky. Otázka, či zadanie zákazky na výstavbu týchto dvoch reaktorov malo byť predmetom verejného obstarávania, sa týka bezodplatnej výroby a dodávky tovaru, a preto predchádza samotnému opatreniu pomoci. Rozhodnutie o zadaní zákazky na rozvoj a výstavbu dvoch nových reaktorov teda samo osebe nepredstavuje podmienku pomoci.
- 37 Uskutočnenie verejného obstarávania a prípadné využitie iného podniku na výstavbu reaktorov by nemalo vplyv na predmet pomoci, t. j. bezodplatné poskytnutie dvoch nových reaktorov na účely ich prevádzky, ani na príjemcu pomoci, ktorým je spoločnosť Paks II. Okrem toho by porušenie pravidiel verejného obstarávania malo vplyv len na trh stavebných prác v oblasti výstavby jadrových elektrární a nemôže mať vplyv na trh, ktorého sa týka predmetné opatrenie pomoci.

38. Pokiaľ ide o vplyv absencie verejného obstarávania na výšku pomoci, Komisia, Maďarsko a Francúzska republika správne tvrdia, že nebolo preukázané, že iní uchádzači mohli dodať dva reaktory v technológii VVER 1200 za lepších podmienok alebo za nižšiu cenu. Komisia tiež správne uvádza, že zákonnosť jej rozhodnutia v oblasti štátnej pomoci nezávisí od dodržania pravidiel Únie v oblasti verejného obstarávania, ak by výber iného podniku na výstavbu reaktorov nezmenil posúdenie z hľadiska pravidiel štátnej pomoci. Aj keby totiž verejné obstarávanie mohlo zmeniť výšku pomoci, táto okolnosť by sama osebe nemala nijaký vplyv na výhodu, ktorú táto pomoc predstavovala pre jej príjemcu, spoločnosť Paks II, keďže táto výhoda spočívala v bezodplatnom poskytnutí dvoch nových reaktorov na účely ich prevádzky. V dôsledku toho zvýšenie alebo zníženie výšky pomoci sa neprejavuje zmenou pomoci ako takej, ani zmenou jej protisúťažného účinku.
39. Z toho vyplýva, že Komisia správne zastávala názor, že zadanie zákazky na výstavbu dvoch nových reaktorov nepredstavuje podmienku pomoci, ktorá je s ňou neoddeliteľne spojená.
40. Po tretie, pokiaľ ide o tvrdenie Rakúskej republiky, podľa ktorého rozhodnutie o zadaní zákazky spoločnosti JSC NIAEP porušilo ustanovenia smernice 2014/25, keďže táto zákazka nebola vylúčená z jej pôsobnosti podľa jej článku 20 ods. 1 alebo článku 50 písm. c), treba konštatovať, že Komisia sa otázkou uplatniteľnosti smernice 2014/25 zaoberala v odôvodnení 285 napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ ide o otázku, či právo Únie stanovuje povinnosť vyhlásiť verejné obstarávanie na inžinierstvo, kúpu a výstavbu dvoch nových reaktorov jadrovej elektrárne Paks, Komisia uviedla, že v každom prípade dodržiavanie smernice 2014/25 zo strany Maďarska posúdila v samostatnom konaní, v ktorom na základe dostupných informácií dospela k predbežnému záveru, že postupy stanovené smernicou 2014/25 nie sú uplatniteľné na zadanie zákazky na výstavbu dvoch reaktorov na základe jej článku 50 písm. c).
41. Na rozdiel od toho, čo tvrdí Rakúska republika, Komisia sa správne domnievala, že v záujme súladu medzi výsledkami preskúmania zlučiteľnosti pomoci a konania o nesplnení povinnosti môže odkázať na svoje posúdenie vykonané v rámci konania o nesplnení povinnosti.
42. Komisia totiž v rámci konania o nesplnení povinnosti nadobudla presvedčenie, že priame zadanie výstavby dvoch nových reaktorov neporušuje právo Únie v oblasti verejného obstarávania. Toto presvedčenie bolo založené na podrobnej analýze technických požiadaviek, ktoré Maďarsko uviedlo na odôvodnenie absencie verejného obstarávania.
43. Komisia vo svojej odpovedi na písomné otázky, ktoré jej Všeobecný súd položil v rámci opatrenia na zabezpečenie priebehu konania, potvrdila, že „samostatným konaním“ uvedeným v odôvodnení 285 napadnutého rozhodnutia bolo konanie o nesplnení povinnosti NIF 2015/4231 – 32 vedené proti Maďarsku podľa článku 258 ZFEÚ. V rámci tohto konania a na základe informácií poskytnutých príslušnými maďarskými orgánmi dospela k záveru, že priame zadanie stavebných prác na dvoch reaktoroch 5 a 6 spoločnosti JSC NIAEP by sa mohlo uskutočniť bez predchádzajúceho vyhlásenia výberového konania, keďže z technických dôvodov neexistovala hospodárska súťaž, preto bol relevantný článok 40 ods. 3 písm. c) bod ii) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/17/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov obstarávania subjektov pôsobiacich v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb (Ú. v. EÚ L 134, 2004, s. 1) [teraz článok 50 písm. c) bod ii) smernice 2014/25].
44. Odpoveď Komisie potvrdzuje dokumentácia, ktorá bola v tejto súvislosti predložená v nadväznosti na uvedené opatrenie na zabezpečenie priebehu konania, najmä dvoma „správami NIF“ čísla 2015/4231 a 2015/4232, v ktorých sa uvádzajú dôvody skončenia konania NIF 2015/4231-32.

Vyplýva z nich, že Komisia sa predovšetkým domnievala, že tvrdenie, podľa ktorého možno z technických dôvodov zadať zákazku priamo dodávateľovi [článok 40 ods. 3 písm. c) smernice 2004/17], je v prípade podstatných častí projektu odôvodnené.

- 45 Z toho istého dokumentu predloženého v prílohe X.5 tiež vyplýva, že Maďarsko sa voči Komisii zaviazalo uskutočniť verejné obstarávanie vo vzťahu k väčšine ostatných častí projektu transparentným spôsobom a v súlade so základnými zásadami rovnosti zaobchádzania a zákazu diskriminácie. Komisia na pojednávaní vysvetlila, že tento záväzok Maďarska sa odráža v odôvodnení 372 napadnutého rozhodnutia, ktoré treba vykladať spoločne s odôvodnením 285.
- 46 Okrem toho z dokumentov predložených v prílohách X.1 až X.3 vyplýva, že Spoločné výskumné centrum (JRC) Komisie a odborníci Generálneho riaditeľstva pre energetiku potvrdili technickú jedinečnosť reaktora VVER 1200, ktorý vyrába Rosatom a ktorý si Maďarsko vybralo na základe svojho legitímneho rozhodnutia, opierajúceho sa o racionálne kritériá.
- 47 Okrem toho nemožno pripustiť, aby v rámci konania týkajúceho sa zlučiteľnosti pomoci s vnútorným trhom došlo k spochybneniu všetkých skôr prijatých rozhodnutí, ktoré už boli predmetom osobitného konania upraveného osobitnými pravidlami v zmysle rozsudku z 15. júna 1993, Matra/Komisia (C-225/91, EU:C:1993:239, bod 44), a ktoré sa líšia od rozhodnutí uplatniteľných v oblasti štátnej pomoci. Zásada právnej istoty bráni tomu, aby Komisia opätovne preskúmala zadanie zákazky na výstavbu v rámci konania o štátnej pomoci ak v čase, keď rozhodla skončení konania o porušení, nemala k dispozícii nové informácie. V tejto súvislosti Komisia vo svojej odpovedi na otázku položenú Všeobecným súdom potvrdila, že v čase prijatia napadnutého rozhodnutia, konkrétne 6. marca 2017, mala k dispozícii rovnaké informácie, na základe ktorých prijala svoje rozhodnutie zo 17. novembra 2016 o zastavení konania o nesplnení povinnosti, ktoré viedla voči Maďarsku z dôvodu priameho zadania zákazky na výstavbu spoločnosti JSC NIAEP.
- 48 Nemôže obstať ani tvrdenie Rakúskej republiky, podľa ktorého konanie o nesplnení povinnosti nemôže prejudikovať posúdenie prípadného porušenia práva verejného obstarávania v rámci konania o štátnej pomoci, keďže konanie o nesplnení povinnosti sa riadi zásadou účelnosti. Skutočnosť, že konanie o nesplnení povinnosti sa riadi zásadou účelnosti, je totiž irelevantná, keďže Komisia skutočne začala takéto konanie, v rámci ktorého vykonala analýzu technických dôvodov uvádzaných Maďarskom a na základe nej dospela k záveru, že podmienky článku 50 písm. c) smernice 2014/25 boli splnené. Na pojednávaní Komisia spresnila, že pojem účelnosť použitý v rozhodnutí o skončení konania o nesplnení povinnosti sa vzťahuje na čas prijatia rozhodnutia, a nie na jeho obsah. Komisia v odpovedi na tretiu otázku položenú v rámci opatrenia na zabezpečenie priebehu konania okrem toho uviedla, že výsledok tohto konania bol v odôvodnení 285 napadnutého rozhodnutia označený ako „predbežný záver“, a to výlučne z dôvodu možnosti kedykoľvek začať na základe nových informácií nové konanie rovnakej povahy.
- 49 Z toho vyplýva, že Komisia sa nedopustila nesprávneho právneho posúdenia, keď sa pre potreby napadnutého rozhodnutia opierala o výsledok konania o nesplnení povinnosti.
- 50 Z vyššie uvedeného vyplýva, že prvý žalobný dôvod musí byť zamietnutý.

[omissis]

O piatom žalobnom dôvode založenom na existencii neprimeraného narušenia hospodárskej súťaže a rozdielneho zaobchádzania, ktoré spôsobujú nezlučiteľnosť pomoci s vnútorným trhom

- 89 V rámci piateho žalobného dôvodu Rakúska republika tvrdí, že pomoc je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pretože jej poskytnutie spôsobuje neprimerané narušenie hospodárskej súťaže a rozdielne zaobchádzanie, ktoré vedú k vylúčeniu výrobcov energie z obnoviteľných zdrojov z liberalizovaného vnútorného trhu.
- 90 V prvom rade Rakúska republika poukazuje na dva aspekty rozdielneho zaobchádzania, a to na technický a regulačný aspekt.
- 91 Po prvé významné dotovanie poskytovania kapacít vysokého základného zaťaženia jadrovou energiou by znevýhodnilo výrobcov lacnejšej alternatívnej elektrickej energie, ktorí by boli nútení umelo znížiť svoje dodávky do siete, aby neohrozili jej stabilitu v prípade dočasnej nadmernej kapacity na trhu s elektrickou energiou. Dotknutá pomoc tak spôsobuje štrukturálne narušenie hospodárskej súťaže z dlhodobého hľadiska a vylúčenie výrobcov z liberalizovaného vnútorného trhu s elektrickou energiou. Umelé zníženia výroby ovplyvňujú aj cezhraničných výrobcov vyvážajúcich elektrickú energiu do Maďarska.
- 92 Po druhé Rakúska republika tvrdí, že všetky náklady spojené s plánovaním, výstavbou, externým financovaním a uvedením do prevádzky nekonkurencieschopného a nerentabilného projektu znáša štát, zatiaľ čo sú výrobcovia obnoviteľnej energie príjemcami pomoci v podstatne menšom rozsahu a len pod podmienkou, že budú dodržiavať oveľa prísnejšie podmienky zlučiteľnosti, ako sú definované v usmerneniach EEA. Z toho vyplýva rozdielne zaobchádzanie z hľadiska práva pomoci medzi výrobcami toho istého výrobku, ktorí si konkurujú na tom istom trhu.
- 93 V druhom rade Rakúska republika tvrdí, že pomoc poskytnutá spoločnosti Paks II tiež narúša hospodársku súťaž z dôvodu, že je v rozpore so základnými zásadami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES (Ú. v. EÚ L 211, 2009, s. 55), a najmä s cieľom vytvoriť rovnaké podmienky hospodárskej súťaže pre všetky elektroenergetické podniky usadené v Únii a s cieľom poskytovať spotrebiteľom energiu za čo najvýhodnejšiu cenu.
- 94 Okrem toho má napadnuté rozhodnutie povahu precedensu pre ďalšiu významnú pomoc iným jadrovým elektrárňam, čo by mohlo štrukturálne a neprimerane narušiť hospodársku súťaž na celom vnútornom trhu s elektrickou energiou.
- 95 Ak by podľa napadnutého rozhodnutia individuálne posúdenie každej jednotlivej pomoci nepoškodzovalo hospodársku súťaž, dokonca ani ak ide rádovo o 12,5 miliardy eura, každá pomoc by v konečnom dôsledku bola automaticky zlučiteľná s vnútorným trhom.
- 96 Komisia a Maďarsko tvrdenia Rakúskej republiky spochybňujú.
- 97 V prvom rade pokiaľ ide o výhradu Rakúskej republiky týkajúcu sa rozdielneho zaobchádzania s výrobcami obnoviteľnej energie, ktorá sa zakladá najmä na základných zásadách smernice 2009/72, treba pripomenúť, že Súdny dvor už rozhodol, že členský štát môže slobodne určiť zloženie svojho energetického balíka (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. septembra 2020, Rakúsko/Komisia, C-594/18 P, EU:C:2020:742, body 79 a 80). Komisia preto nemôže vyžadovať, aby boli štátne prostriedky vyčlenené na alternatívne zdroje energie. Z toho tiež vyplýva, že

členskému štátu nemožno uložiť povinnosť stanoviť úplne rovnaké podmienky financovania alebo prevádzky pre všetkých výrobcov energie. Táto požiadavka okrem toho vylučuje poskytnutie akejkoľvek pomoci konkrétnemu projektu výroby energie.

- 98 V druhom rade ako Komisia správne uviedla, hrozba určitého narušenia hospodárskej súťaže je vlastná každej pomoci. Musí sa preto do určitej miery akceptovať v rámci posúdenia zlučiteľnosti pomoci určenej na uľahčenie rozvoja určitých činností s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, pričom táto hranica je prekročená, ak táto pomoc nepriaznivo ovplyvňuje podmienky obchodu v rozsahu, ktorý je v rozpore so spoločným záujmom.
- 99 V odôvodnení 391 napadnutého rozhodnutia Komisia dospela k záveru, že akékoľvek negatívne účinky vyplývajúce z dotknutej pomoci sú prinajmenšom vyvážené stanoveným cieľom spoločného záujmu. Objem tejto pomoci vo výške 12,5 miliardy eura predstavuje skutočnosť, ktorú treba v rámci vyvažovania vziať do úvahy. Táto skutočnosť však nemôže byť sama osebe rozhodujúca. Keďže ide výlučne o investičné náklady do dvoch nových reaktorov, ktoré majú nahradiť štyri staré reaktory, ktoré budú postupne odstavené vzhľadom na ich vek, pričom nemá byť poskytnutá žiadna pomoc vzťahujúca sa na prevádzku, vplyv na trh s energiou bude len obmedzený.
- 100 Komisia preukázala a odôvodnila, aké podiely na trhu môže dosiahnuť na jednej strane samotná spoločnosť Paks II po odstavení starých reaktorov a na druhej strane spoločne skupina MVM a spoločnosť Paks II počas obmedzeného obdobia súbežnej prevádzky na maďarskom trhu a tiež na prepojených trhoch Rumunska a Slovenska. Ako znázorňuje obrázok 10 uvedený v napadnutom rozhodnutí, podiel spoločnosti Paks II na týchto prepojených trhoch neprekročí 10 %. Spoločné podiely skupiny MVM a spoločnosti Paks II na slovenskom a rumunskom trhu prepojených s Maďarskom neprevyšujú podľa toho istého obrázku 20 %. Preto budú mať účinky dvoch nových reaktorov obmedzený vplyv na rozdelenie podielov na trhu.
- 101 Pokiaľ ide o záujem spotrebiteľov energie získať čo možno najvýhodnejšiu cenu, treba pripomenúť, že podľa štúdie NERA, ktorej výsledky Rakúska republika nespochybňuje, jadrová elektrárňa Paks zostane príjemcom ceny, ako to vyplýva z odôvodnení 113, 365, 369 a 376 napadnutého rozhodnutia. Ako totiž vysvetlila Komisia najmä v odôvodnení 365 napadnutého rozhodnutia, ceny elektrickej energie sú určované najmä na základe hraničných nákladov výrobcov, ktorí sú účastníkmi určitého trhu. Technológie využívajúce obnoviteľné zdroje energie majú nízke hraničné náklady, keďže väčšina z nich sa môže prevádzkovať bez nákladov na palivo. Jadrová technológia má tiež nízke prevádzkové náklady. Naopak technológie na báze palív, akými sú uhoľné elektrárne a elektrárne s plynovými turbínami, majú vyššie prevádzkové náklady, čím zvyšujú cenu elektrickej energie. V dôsledku toho je jadrová energia skôr príjemcom než tvorcom cien. V tejto súvislosti teda neexistuje rozpor medzi dotknutou pomocou a základnými zásadami smernice 2009/72, na ktoré sa odvoláva Rakúska republika.
- 102 Navyše Komisia v časti 5.3.8.2 napadnutého rozhodnutia dôkladne preskúmala najmä prekážky vstupu nových subjektov na trh. Táto otázka bola posúdená najmä vzhľadom na potenciálne účinky opatrenia na maďarský trh (odôvodnenia 357 až 365), jeho potenciálne cezhraničné účinky (odôvodnenia 366 až 371) a potenciálne účinky súbežného využívania starých a nových reaktorov jadrovej elektrárne Paks (odôvodnenia 372 až 376). Rakúska republika nepreukázala zjavne nesprávne posúdenie. Ako správne poznamenáva Komisia, Rakúska republika nespochybňuje, že kapacita nových reaktorov nevedie z dlhodobého hľadiska k zvýšeniu celkovej inštalovanej jadrovej kapacity v Maďarsku, ktorá sa odhaduje na 36 % celkovej spotreby elektrickej energie,

pričom nahradenie štyroch reaktorov jadrovej elektrárne Paks dvoma novými reaktormi, ktoré vyrábajú rovnaké množstvo energie a sú financované z predmetnej investičnej pomoci, nemôže spôsobiť výrazné vylúčenie výrobcov energie z iných zdrojov.

103 V treťom rade treba zamietnuť tvrdenie Rakúskej republiky, podľa ktorého vytvára napadnuté rozhodnutie precedens pre ďalšiu významnú pomoc poskytnutú ďalším jadrovým elektrárnami, ktorá by mohla štruktúrne a neprimerane narušiť hospodársku súťaž na celom vnútornom trhu s elektrickou energiou. V tejto súvislosti Komisia správne konštatuje, že precedens vytvorený napadnutým rozhodnutím nie je právnym, ale politickým tvrdením, ktoré nemôže spôsobiť neplatnosť tohto rozhodnutia.

104 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že piaty žalobný dôvod nie je dôvodný a musí byť zamietnutý.

[omissis]

O siedmom žalobnom dôvode založenom na posilnení alebo vytvorení dominantného postavenia na trhu

[omissis]

125 Rakúska republika poukazuje na to, že obe spoločnosti prevádzkujúce staré a nové reaktory jadrovej elektrárne Paks sú v 100 % vlastníctve maďarského štátu, ktorý je nepriamym vlastníkom týchto spoločností prostredníctvom spoločnosti MVM Hungarian Electricity Ltd., čo v rozhodnutí o začatí konania vyvolalo pochybnosti o tom, či uvedenie nových reaktorov jadrovej elektrárne Paks do prevádzky nebude mať za následok veľmi významnú koncentráciu na trhu v Maďarsku.

126 Podľa Rakúskej republiky nie sú dve minimálne podmienky, stanovené pre Maďarsko v napadnutom rozhodnutí, dostatočné. Skutočnosť, že riadenie týchto dvoch spoločností je zverené rôznym ministerstvám, nič nemení na skutočnosti, že v konečnom dôsledku maďarský štát ako vlastník základného imania vlastní všetky podiely v oboch spoločnostiach a je schopný kontrolovať ich správanie. Z funkčného hľadiska je pri posudzovaní koncentrácie na trhu potrebné podiely oboch podnikov sčítať. Odkaz Komisie v odôvodnení 353 napadnutého rozhodnutia na jej konsolidované oznámenie o právomoci týkajúce sa nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Ú. v. EÚ C 95, 2008, s. 1), nič nemení na predchádzajúcom posúdení.

127 Pokiaľ ide o súbežnú prevádzku starých a nových reaktorov jadrovej elektrárne, Rakúska republika zdôrazňuje, že skutočnosť, že táto súbežná prevádzka má trvať len sedem rokov, nemôže vyvrátiť pochybnosti vyplývajúce z práva hospodárskej súťaže. V skutočnosti sú konkurenti počas tohto obdobia z trhu vylúčení. Okrem toho dátum plánovaného odstavenia starých jadrových reaktorov nie je zaručený.

128 Komisia okrem toho nepreskúmala vplyv na možnosti vstupu nových prevádzkovateľov na trh, najmä v období od roku 2026 do roku 2032 alebo 2037. Nezohľadnila skutočnosť, že investície do jadrových elektrární vo všeobecnosti prispievajú k zníženiu štátnych investícií do obnoviteľných zdrojov energie a zároveň k výraznému zvýšeniu koncentrácie na celom trhu s energiou.

129 Pokiaľ ide o konštatovanie, že spojené trhové podiely skupiny MVM a spoločnosti Paks II na slovenskom a rumunskom trhu prepojených s Maďarskom nepresiahnu 20 %, Rakúska republika sa domnieva, že táto skutočnosť sama osebe nepostačuje na vyvodenie záveru, že cezhraničný

účinnok je automaticky vylúčený. Podľa Rakúskej republiky mala Komisia najmä zohľadniť štruktúru trhu ako celku. Vzhľadom na skutočnosť, že jadrová elektrárňa Paks so starými reaktormi už má v Maďarsku viac ako 50 % podiel na trhu, riziko zneužitia tohto postavenia a následného narušenia hospodárskej súťaže je zrejmé.

- 130 Komisia, Maďarsko a Česká republika spochybňujú argumentáciu Rakúskej republiky.
- 131 Treba pripomenúť, že v súlade s článkom 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ možno pomoc povoliť len vtedy, ak nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom, čo zahŕňa vyváženie pozitívnych účinkov plánovanej pomoci na rozvoj činností, ktoré má táto pomoc podporovať, a negatívnych účinkov, ktoré môže mať táto pomoc na vnútorný trh (rozsudok z 22. septembra 2020, Rakúsko/Komisia, C-594/18 P, EU:C:2020:742, bod 101). Takéto negatívne účinky na hospodársku súťaž existujú najmä vtedy, ak pomoc vedie k vytvoreniu alebo udržaniu dominantného postavenia príjemcu pomoci na trhu.
- 132 V tejto súvislosti Komisia v časti 5.3.8.1 napadnutého rozhodnutia preskúmala otázku, či z fúzie budúceho vlastníka a prevádzkovateľa starých reaktorov jadrovej elektrárne Paks a nových reaktorov vyplýva zvýšenie možnej koncentrácie na trhu.
- 133 Komisia v odôvodnení 347 napadnutého rozhodnutia uviedla, že maďarský trh s výrobou elektrickej energie sa vyznačuje pomerne vysokou mierou koncentrácie, pričom existujúca jadrová elektrárňa Paks (skupina MVM) vyrába takmer 50 % vnútroštátnej elektrickej energie. Z odôvodnenia 349 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že Komisia sa obávala, že právna odluka spoločnosti Paks II od skupiny MVM nie je dostatočná alebo by nebolo možné ju bez dodatočných záruk v tomto smere zachovať. Komisia však zistila, že určité informácie vyvrátili jej obavy, a to po prvé, že cieľom maďarského opatrenia je postupné nahradenie existujúcich jadrových kapacít jadrovej elektrárne Paks v rokoch 2025 až 2037, po druhé, že Maďarsko tvrdilo, že skupina MVM a spoločnosť Paks II sú nezávislé a nie sú prepojené, a po tretie, že podľa Maďarska spoločnosť Paks II, jej nástupcovia a pridružené spoločnosti sú právne a štrukturálne oddelené a budú sa viesť, riadiť a prevádzkovať nezávisle od skupiny MVM a všetkých jej prevádzok, nástupcov a pridružených podnikov, ako aj od ďalších štátom kontrolovaných spoločností pôsobiacich v oblasti výroby, veľkoobchodného alebo maloobchodného predaja energie, a bez akéhokoľvek prepojenia na ne (pozri odôvodnenia 350 až 354 napadnutého rozhodnutia).

O sile jadrovej elektrárne Paks na maďarskom trhu a na vnútornom trhu Únie

- 134 Rakúska republika tvrdí, že dotknutá pomoc vytvára dominantné postavenie na trhu.
- 135 Po prvé Rakúska republika tvrdí, že jadrová elektrárňa Paks má už so starými reaktormi v Maďarsku viac ako 50 % podiel na trhu, z čoho vyplýva nevyvrátiteľná domnienka existencie dominantného postavenia. Toto tvrdenie však vychádza z nesprávneho posúdenia skutkového stavu.
- 136 Podľa odôvodnenia 43 napadnutého rozhodnutia „ako výrobca má skupina MVM významnú prítomnosť na trhu vďaka svojmu hlavnému výrobnému zariadeniu, jadrovej elektrárni Paks, ktorá v roku 2015 dodávala 52,67 % elektrickej energie vyrobenej na vnútroštátnej úrovni“. Toto tvrdenie, ako aj odôvodnenia 18 a 347 napadnutého rozhodnutia sa však týkajú podielu jadrovej elektrárne Paks na energii vyrobenej v Maďarsku. Uvedené percentuálne podiely však neuvádzajú trhovú podiel jadrovej elektrárne Paks na maďarskom trhu s elektrickou energiou. Ten vyplýva

skôr z obrázku 1, ktorý je tiež uvedený v odôvodnení 43 napadnutého rozhodnutia, ktorý sa týka „celkovej spotreby elektrickej energie v Maďarsku v roku 2015“ a podľa ktorého podiel jadrovej elektrárne Paks na trhu predstavuje 36,19 %. Keďže Maďarsko je čistým dovozcom elektrickej energie, pričom dovoz predstavuje približne 30 % spotreby elektrickej energie, ako Komisia vysvetlila v odôvodnení 47 napadnutého rozhodnutia, podiel jadrovej elektrárne Paks na trhu sa automaticky znižuje o uvedený dovoz, ktorý pokrýva podstatnú časť domácej spotreby v Maďarsku.

- 137 Komisia teda správne zdôrazňuje, že v odôvodnení 358 napadnutého rozhodnutia vychádzala zo skutočnosti, že elektrická energia vyrobená jadrovou elektrárnou Paks pokrývala 36 % celkovej spotreby elektrickej energie v Maďarsku. Okrem toho Komisia v odôvodnení 358 napadnutého rozhodnutia zastávala názor, že po prvé objem elektrickej energie vyrobenej v tomto období v jadrovej elektrárni Paks pokrýval 36 % celkovej spotreby elektrickej energie v Maďarsku, po druhé, že tento podiel sa vzhľadom na očakávaný rast dopytu zníži, a po tretie, že objem energie vyrobenej v nových reaktoroch jadrovej elektrárne Paks by mal byť po postupnom vyradení jej starých reaktorov podobný.
- 138 Treba dodať, že podiely na trhu samy osebe neurčujú dominantné postavenie, ako správne uvádza Maďarsko, ale slúžia len ako východisko analýzy trhu, ktorá musí zohľadniť všetky ostatné relevantné okolnosti, ako sú prekážky vstupu na trh a vývoj trhu počas dlhšieho obdobia (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. februára 1978, *United Brands a United Brands Continentaal/Komisia*, 27/76, EU:C:1978:22, bod 66) alebo štruktúra relevantného trhu. V tejto súvislosti Maďarsko správne zdôrazňuje, že výstavba nových reaktorov jadrovej elektrárne Paks je na jednej strane projektom zameraným na udržanie výrobných kapacít elektrickej energie a nie na jej zvýšenie a že ponúka riešenie v očakávaní situácie nedostatku a zároveň prispieva k stabilizácii siete a na druhej strane článok 3 napadnutého rozhodnutia obsahuje najmä podmienky týkajúce sa použitia zisku, podmienky obchodných zmlúv a podmienky zabezpečenia právneho a štruktúrného oddelenia spoločnosti Paks II od skupiny MVM, ktorých cieľom je obmedziť protisúťažné účinky pomoci, o ktorých sa Maďarsko navyše zaviazalo predkladať výročné správy.
- 139 V napadnutom rozhodnutí totiž Komisia založila svoje posúdenie prípadného narušenia trhu na všetkých týchto skutočnostiach, pričom Rakúska republika nespochybnila ekonomické štúdie týkajúce sa súčasnej situácie a prognózy vývoja na maďarskom trhu a prepojených trhoch, z ktorých Komisia vychádzala.
- 140 V tejto súvislosti treba najmä pripomenúť, že podľa uvedených štúdií a ako Komisia vysvetlila v odôvodneniach 360 a 388 napadnutého rozhodnutia, situácia nedostatku energie v Maďarsku bude pretrvávať, takže štát zostane čistým dovozcom po postupnom vyradení štyroch blokov jadrovej elektrárne Paks, ktoré sú v súčasnosti v prevádzke. Podľa odôvodnenia 373 napadnutého rozhodnutia zo štúdie NERA okrem toho vyplýva, že ani počas súbežnej prevádzky nových a starých reaktorov jadrovej elektrárne Paks v rokoch 2025 až 2037 nebude možné pokryť maximálny očakávaný nárast vnútroštátneho dopytu výlučne prostredníctvom vnútroštátnych elektrární (pozri tiež odôvodnenie 389 napadnutého rozhodnutia). Tvrdenie Rakúskej republiky, že počas súbežnej prevádzky starých a nových reaktorov jadrovej elektrárne Paks v rokoch 2026 až 2032 by došlo k uzavretiu maďarského trhu s elektrickou energiou, čo by bránilo vstupu nových účastníkov na trh, ktoré Komisia v napadnutom rozhodnutí nezohľadnila, je preto neopodstatnené.

- 141 Pokiaľ ide o výhradu týkajúcu sa konkurentov na maďarskom trhu a na prepojených trhoch Maďarska, Slovenska a Rumunska, účinky na nich boli analyzované v odôvodnení 357 a nasl. a odôvodnení 366 a nasl. napadnutého rozhodnutia a boli zohľadnené v závere o narušení hospodárskej súťaže a celkovom vyvážení v odôvodnení 388 napadnutého rozhodnutia. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že na rozdiel od toho, čo tvrdí Rakúska republika, nie je potrebné zohľadniť spojené trhové podiely oboch podnikov, keďže nezávislosť spoločnosti Paks II od skupiny MVM bola preukázaná a zaručená, ako je uvedené v bode 152 a nasl. nižšie.
- 142 Bez ohľadu na uvedené skutočnosti nie je opodstatnená kritika Rakúskej republiky, v zmysle ktorej sedem rokov súbežnej výroby predstavuje obdobie, kedy budú konkurenti vylúčení z trhu, v dôsledku čoho je z dlhodobého hľadiska účinok vylúčenia z trhu nevyhnutný. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že Komisia v odôvodnení 387 napadnutého rozhodnutia a na základe v ňom predložených štúdií dospela k záveru, že akákoľvek prekážka vstupu iných druhov výrobných kapacít na trh, a to najmä počas obmedzeného obdobia súbežnej prevádzky starých a nových reaktorov jadrovej elektrárne Paks je obmedzená z dôvodu, že nedostatočný celkový budúci inštalovaný výkon, ktorý určil maďarský prevádzkovateľ prenosovej sústavy, umožní prienik aj ďalších výrobných technológií z obnoviteľných, aj z iných ako nízkouhlíkových zdrojov, bez ohľadu na to, či budú nové reaktory vybudované.
- 143 Napokon, pokiaľ ide o možné vylúčenie výrobcov energie z nových a obnoviteľných zdrojov, treba zohľadniť skutočnosť, ktorá bola uvedená v písomných podaniach a ktorú Rakúska republika nespochybňuje, že takáto energia je svojou povahou prerušovaná a len ťažko môže prispieť k základnému zaťaženiu, ktoré má byť pokryté (pozri odôvodnenie 181 napadnutého rozhodnutia).
- 144 V druhom rade treba zamietnuť tvrdenie Rakúskej republiky, podľa ktorého mala Komisia v rámci posúdenia prípadnej koncentrácie na trhu zohľadniť štúdiu vypracovanú spoločnosťou Candole Partners, o ktorú sa opierala pri určení výhod dotknutej pomoci a ktorá obsahuje odhady týkajúce sa koncentrácie na trhu. Rakúska republika z tejto štúdie vyvodzuje, že investície do jadrových elektrární vo všeobecnosti prispievajú k zníženiu štátnych investícií do obnoviteľných zdrojov energie a zároveň k významnému zvýšeniu koncentrácie na celom trhu s energiou.
- 145 Po prvé treba pripomenúť, že členský štát môže slobodne určiť zloženie svojho energetického balíka.
- 146 V tejto súvislosti okrem toho z odôvodnenia 362 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že v národnej energetickej stratégii Maďarska sa predpokladá začlenenie energie z obnoviteľných zdrojov do energetického mixu v súlade s klimaticko-energetickým balíkom Únie na rok 2020, národnými cieľmi v oblasti obnoviteľných zdrojov stanovenými v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES (Ú. v. EÚ L 140, 2009, s. 16) a kľúčovými cieľmi rámca politik v oblasti klímy a energetiky na obdobie do roku 2030. Vzhľadom na ciele a povinnosti na úrovni Únie a na národnej úrovni uvedené v oblasti obnoviteľných zdrojov, Maďarsko nie je výnimkou v zavádzaní mechanizmov podpory, ktorých cieľom je sprevádzkovať nové elektrárne vyrábajúce elektrinu z obnoviteľných zdrojov. Komisia tiež poznamenala, že časť maďarskej schémy pre obnoviteľné zdroje je v prevádzke už od januára 2017, zatiaľ čo ostatné časti schémy týkajúce sa väčších výrobcov z oblasti obnoviteľných zdrojov k dátumu prijatia napadnutého rozhodnutia čakajú na schválenie z hľadiska pravidiel štátnej pomoci.

- 147 Po druhé indexy sledujúce koncentrácie na trhu, ktoré uvádza Rakúska republika, len číselne potvrdzujú to, čo už vyplýva zo zistení Komisie v napadnutom rozhodnutí: Herfindahlov-Hirschmannov index (HHI) dosahuje hodnoty zodpovedajúce „vysoké koncentracii na trhu“, 2 594 v súčasnosti, 6 889 v roku 2030 (obdobie súbehu) a 2 582 v roku 2040. Keďže Rakúska republika neuvádza, do akej miery mohli údaje z tejto štúdie ovplyvniť posúdenie rozsahu prípadného narušenia hospodárskej súťaže, treba zamietnuť tvrdenie, že Komisia nezahrnula do vyváženého štúdiu vypracovanú spoločnosťou Candole Partners.
- 148 Na záver Komisia v odôvodnení 372 napadnutého rozhodnutia správne usúdila, že vplyv dotknutej pomoci na trh bol primeraný z hľadiska cieľov bezpečnosti dodávok a potreby dôkladnej prípravy na vyradenie blokov jadrovej elektrárne Paks z prevádzky. Rakúska republika nepreukázala zjavne nesprávne posúdenie zo strany Komisie pri skúmaní koncentracie na trhu, ktorá by mohla vyplývať z dotknutej pomoci. Preto treba túto výhradu zamietnuť.

O predĺžení súbežnej prevádzky starých a nových reaktorov v jadrovej elektrárni Paks

- 149 Podľa Rakúskej republiky mala Komisia v napadnutom rozhodnutí stanoviť povinnosť odstaviť staré reaktory v jadrovej elektrárni Paks ako podmienku povolenia pomoci. Ak by takáto podmienka neexistovala, paralelná prevádzka starých a nových reaktorov by teoreticky mohla pokračovať ešte dlho, takže by nebolo isté, že reaktory 1 až 4 jadrovej elektrárne Paks nebudú prevádzkované po rokoch 2032, 2034, 2036 a 2037, keďže v mnohých štátoch by sa predĺženie životnosti žiadalo alebo realizovalo.
- 150 V prejednávanej veci však stanovenie podmienky vo výroku napadnutého rozhodnutia nepredstavuje záväznú požiadavku na zaručenie spoľahlivosti tejto skutočnosti. Z odôvodnenia 350 napadnutého rozhodnutia na jednej strane vyplýva, že obdobie súbehu sa obmedzuje na obdobie 2026 – 2032 a na druhej strane, že do roku 2037 budú všetky jadrové kapacity starých reaktorov v jadrovej elektrárni Paks odstavené. Plánovanie odstavenia jadrových kapacít je tiež obsiahnuté v opise pomoci v oddiele 2 napadnutého rozhodnutia s názvom „Podrobný opis opatrenia“, v ktorom Komisia v odôvodnení 10 uviedla, že „prevádzkou blokov 5 a 6 sa má nahradiť strata kapacity po vyradení blokov 1 až 4 z dôvodu zastarania (spoločný výkon 2 000 MW)“ a že „Maďarsko uviedlo, že bloky 1 až 4 budú v prevádzke do konca rokov 2032, 2034, 2036 a 2037, pričom nie je plánovaný žiaden projekt na predlžovanie životnosti“. V opise pomoci je teda opatrenie opísané tak, že pozostáva z postupného nahradenia jadrovej kapacity starých reaktorov v jadrovej elektrárni Paks. Rozhodnutie Komisie o vyhlásení pomoci za zlučiteľnú s vnútorným trhom sa však týka len pomoci, tak ako je opísaná v tomto rozhodnutí, takže napadnuté rozhodnutie povoľuje pomoc len v rozsahu, v akom je v súlade s oznámeným opatrením.
- 151 Okrem toho tvrdenia Rakúskej republiky spochybňujúce spoľahlivosť tvrdenia Maďarska, že stanovené obdobie súbežnej prevádzky štyroch v súčasnosti používaných reaktorov a dvoch nových reaktorov, by sa malo obmedziť na obdobie rokov 2026 – 2032, pričom všetky ich jadrové kapacity by mali byť vyradené do roku 2037, neboli podložené dôkazmi, ktoré by mohli preukázať, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia, pokiaľ ide o pravdepodobnosť existencie dominantného postavenia.

O nezávislosti spoločnosti prevádzkujúcej staré reaktory v jadrovej elektrárni Paks od podniku prevádzkujúceho nové reaktory tej istej jadrovej elektrárne

- 152 Pokiaľ ide o druhú a tretiu skutočnosť, o ktoré sa Komisia v odôvodneniach 351 až 353 napadnutého rozhodnutia opiera s cieľom rozptýliť svoje obavy, pokiaľ ide o posilnenie vplyvu na maďarský trh s energiou, a to neexistenciu spojenia prevádzkovateľa starých reaktorov jadrovej elektrárne Paks, skupiny MVM na jednej strane a spoločnosti Paks II, prevádzkujúcej nové reaktory na druhej strane, alebo koordináciu ich činností, Rakúska republika v podstate tvrdí, že štyri skutočnosti, na ktorých Komisia zakladá svoj záver o právnom a štrukturálnom oddelení, nie sú na tento účel dostatočné. Tieto charakteristiky spočívajú v tom, že ich riadia rozdielne ministerstvá (ministerstvo národného rozvoja riadi skupinu MVM a úrad predsedu vlády riadi spoločnosť Paks II), správne rady týchto spoločností nemajú zdieľané ani spoločné riadenie, existujú záruky, že medzi spoločnosťami sa nevymieňajú citlivé obchodné a dôverné informácie, rozhodovacie právomoci spoločností sú samostatné a navzájom oddelené.
- 153 V prvom rade treba zamietnuť tvrdenie Rakúskej republiky, podľa ktorého bola spoločnosť Paks II v čase svojho založenia súčasťou skupiny MVM. Z odôvodnenia 27 napadnutého rozhodnutia vyplýva, že podiely spoločnosti Paks II, pôvodne vlastnené skupinou MVM, boli prevedené na maďarský štát v roku 2014. Napadnuté rozhodnutie bolo pritom prijaté 6. marca 2017, takže v čase, keď Komisia prijala napadnuté rozhodnutie, bola skutočnosť, že podiely spoločnosti Paks II boli pôvodne vo vlastníctve skupiny MVM, irelevantná.
- 154 V druhom rade tvrdenie, ktorým chce Rakúska republika spochybníť platnosť druhého kritéria uvedeného v odôvodnení 352 napadnutého rozhodnutia (pozri bod 152 vyššie), a to existenciu autonómnej rozhodovacej právomoci, nemožno považovať za presvedčivé. Rakúska republika tvrdí, že napriek právnemu a štrukturálnemu oddeleniu oboch výrobcov energie skutočnosť, že riadenie oboch spoločností je zverené rôznym ministerstvám, nič nemení na tom, že v konečnom dôsledku vlastní všetky podiely oboch spoločností maďarský štát, a že je schopný riadiť alebo koordinovať ich správanie, o to viac, že ide o ministrov tej istej vlády, a najmä predseda vlády zohráva v maďarskej vláde osobitnú úlohu.
- 155 Maďarsko však správne poukazuje na to, že Rakúska republika nepredložila žiadne dôkazy na podporu tvrdenia, že osobitná úloha maďarského premiéra v maďarskej vláde mu umožňuje kontrolovať a usmerňovať stratégiu spoločnosti prevádzkujúcej staré reaktory a podniku prevádzkujúceho nové reaktory. Rakúska republika neposkytla ani žiadne ďalšie informácie o prípadných oprávneniach udeľovať pokyny. Predovšetkým nemožno vychádzať z toho, že samotná skutočnosť, že premiér má na základe maďarskej Ústavy právo navrhnúť odvolanie ministrov, ako to uviedla Rakúska republika na pojednávaní, je dostatočným nepriamym dôkazom koordinovaného riadenia týchto právne samostatných spoločností.
- 156 V treťom rade Rakúska republika spochybňuje prístup Komisie použitý v odôvodnení 353 napadnutého rozhodnutia na účely určenia právnej a organizačnej nezávislosti spoločnosti Paks II, jej právnych nástupcov a pridružených spoločností voči skupine MVM. V tejto súvislosti Komisia vychádzala z bodov 52 a 53 svojho konsolidovaného oznámenia o právomoci týkajúceho sa nariadenia č. 139/2004. Bod 52 tohto oznámenia sa zaoberá koncentraciami, do ktorých sú zapojené verejné podniky a ako kritérium na odlišenie vnútornej reštrukturalizácie od koncentrácie používa skutočnosť, že podniky majú „samostatnú rozhodovaciu právomoc“.
- 157 V tejto súvislosti Rakúska republika neuvádza dôvody, prečo je tento prístup nesprávny. Navrhuje len uplatnenie odlišného prístupu s odkazom na právo verejného obstarávania.

- 158 V prejednávanej veci však nejde o zmluvy uzavreté medzi dvoma subjektmi patriacimi tej istej právnickej osobe. Kritériá stanovené pre túto situáciu uvedené v článku 28 ods. 2 smernice 2014/25 nie je možné uplatniť na otázku, či by sa mala sčítať kombinovaná trhová sila dvoch subjektov na identickom trhu, ktoré sú síce vo vlastníctve štátu, však sú štrukturálne oddelené. Cieľom sledovaným článkom 28 ods. 2 smernice 2014/25 totiž nie je zabrániť vytvoreniu alebo posilneniu dominantného postavenia. Otázka, či v prípade „in house“, keď má jeden zo subjektov poskytovať služby pre druhý, musí mať tento subjekt možnosť poskytovať tieto služby bez toho, aby súťažil s externými podnikmi, nie je porovnateľná s otázkou, či existuje koncentrácia na trhu, na ktorom pôsobia tieto dva subjekty. Citované pravidlo práva verejného obstarávania sa netýka koncentrácie činností dvoch subjektov na tom istom trhu, ale rieši situáciu zmluvy uzavretej medzi príslušnými subjektmi. V prejednávanej veci je preto irelevantné, že na základe judikatúry Súdneho dvora v oblasti práva verejného obstarávania týkajúcej sa tzv. „in house“ prípadov by mala byť skupina MVM na jednej strane a spoločnosť Paks II na druhej strane pripísaná štátu, ako uvádza Rakúska republika.
- 159 Odkaz Rakúskej republiky na rozsudok týkajúci sa práva hospodárskej súťaže prístup Komisie ani nespochybňuje. V rozsudku z 10. januára 2006, Cassa di Risparmio di Firenze a i. (C-222/04, EU:C:2006:8, body 112 a 113), totiž Súdny dvor nekonštatoval, že všetky subjekty, ktoré boli právne alebo *de facto* kontrolované tým istým subjektom, boli považované za jeden podnik, ale rozhodol, že subjekt, ktorý nevykonáva žiadnu inú hospodársku činnosť, než je kontrola nad iným podnikom, je sám kvalifikovaný ako podnik. Táto konkrétna situácia v prípade rozsudku však nemá žiadnu súvislosť s okolnosťami prejednávanej veci.
- 160 Po štvrté treba poznamenať, že vytvorenie, ako aj zachovanie štrukturálnych záruk zabezpečujúcich nezávislosť rozhodovania skupiny MVM a spoločnosti Paks II je zabezpečené článkom 3 piatym odsekom napadnutého rozhodnutia, ktorý obsahuje túto podmienku: „Okrem toho Maďarsko zabezpečí, aby boli podnik Paks II, jeho nástupcovia a prepojené podniky v plnej miere právne a štrukturálne oddelené a aby sa na ne vzťahovala nezávislá rozhodovacia právomoc v zmysle článkov 52 a 53 oznámenia o právomoci v pri fúziách, pričom sa budú viesť, riadiť a prevádzkovať nezávisle od skupiny MVM a všetkých jej prevádzok, nástupcov a prepojených podnikov, ako aj od ďalších štátom kontrolovaných spoločností pôsobiacich v oblasti výroby, veľkoobchodného alebo maloobchodného predaja energie.“ Navyše článok 4 napadnutého rozhodnutia stanovuje, že „Maďarsko predkladá Komisii výročné správy o plnení podmienok uvedených v článku 3“ a že „prvá správa sa predloží jeden mesiac od dátumu uzavretia prvého účtovného obdobia obchodnej prevádzky jadrovej elektrárne Paks II“. Ako zdôrazňujú Maďarsko a Česká republika, vďaka tejto podmienke a odôvodneniu 381 napadnutého rozhodnutia je situácia na trhu po spustení nových reaktorov jadrovej elektrárne Paks pod sústavnou kontrolou Komisie. Maďarsko správne dodáva, že nesplnenie týchto podmienok by viedlo k novému preskúmaniu štátnej pomoci zo strany Komisie, čo by ohrozilo prebiehajúce investície Maďarska do projektu.
- 161 Z vyššie uvedeného vyplýva, že konštatovanie Komisie o nezávislosti spoločnosti Paks II od skupiny MVM neobsahuje žiadne nesprávne posúdenie a že neexistujú žiadne dôkazy, ktoré by potvrdzovali obavy Rakúskej republiky, že maďarský štát môže koordinovaným spôsobom uplatňovať svoj vplyv na oba podniky, a tým posilniť svoje dominantné postavenie.
- 162 Siedmy žalobný dôvod musí byť preto zamietnutý.

O ôsmom žalobnom dôvode založenom na riziku likvidity maďarského veľkoobchodného trhu s elektrickou energiou

- 163 V ôsmom žalobnom dôvode Rakúska republika tvrdí, že Komisia dostatočne nezohľadnila riziko likvidity maďarského veľkoobchodného trhu s elektrickou energiou.
- 164 Rakúska republika uviedla, že pri posudzovaní negatívnych hospodárskych účinkov pomoci je potrebné preveriť účinky na nadväzujúce trhy. Schválenie pomoci je nezákonné, keďže riziko zníženia likvidity trhu, ktoré priznáva samotná Komisia v odôvodnení 377 napadnutého rozhodnutia, pretrváva a dokonca sa zvyšuje. Riziko likvidity zvyšujú viaceré faktory, najmä súbežné prevádzkovanie starých a nových reaktorov jadrovej elektrárne Paks počas relatívne dlhého obdobia a vysoká koncentrácia na maďarskom trhu s elektrickou energiou. Podľa Rakúskej republiky Komisia bez akéhokoľvek skutočného odôvodnenia vyvrátila jej pochybnosti, že trh, na ktorom sú výrobné kapacity do značnej miery kontrolované štátom, by sa mohol stať ešte menej likvidným, pretože malý počet účastníkov trhu by mohol obmedziť ponuku dodávok. Nestačí konštatovať, ako to urobila Komisia, že medzi spoločnosťou Paks II a štátnymi subjektmi na maloobchodnom trhu neexistujú žiadne väzby a pripomenúť ostatné rámcové podmienky stanovené v napadnutom rozhodnutí, podľa ktorých má Maďarsko zabezpečiť predaj na burze elektrickej energie a na aukciách. V skutočnosti tieto väzby stále existujú, keďže spoločnosť Paks II, rovnako ako skupina MVM, je kontrolovaná štátom, ktorý má aj v prípade sprostredkovateľského podniku ako 100 % vlastníka možnosť prijímať všetky potrebné rozhodnutia, najmä pokiaľ ide o zamestnancov. Podobne by bolo možné ľahko zmeniť rozdelenie právomocí medzi jednotlivými ministerstvami podľa vnútroštátneho práva a pričom by bola potrebná minimálna komunikácia a konzultácie v rámci vlády. Napriek rozlišovaniu medzi oboma podnikmi z právneho a organizačného hľadiska môže štát uplatňovať svoj vplyv koordinovaným spôsobom na oba podniky, takže dominantné postavenie na trhu nemožno vylúčiť. Pokiaľ ide o záruku predaja na energetickej burze a aukciách, Rakúska republika uvádza, že dotovaná elektrická energia bude dodaná na trh a bude mať priamy vplyv na trhovú cenu elektrickej energie bez ohľadu na spôsob predaja. Keďže neexistuje ustanovenie o minimálnom množstve elektrickej energie, ktoré sa má predaj týmto spôsobom, je veľmi pravdepodobné, že skupina MVM a spoločnosť Paks II budú uplatňovať obchodnú stratégiu zameranú na zníženie dodávok elektrickej energie s cieľom zvýšiť ceny.
- 165 Komisia a Maďarsko tvrdia, že ôsmy žalobný dôvod treba zamietnuť.
- 166 Rakúska republika svoj ôsmy žalobný dôvod, v rámci ktorého tvrdí, že Komisia dostatočne nezohľadnila riziko likvidity maďarského veľkoobchodného trhu s elektrickou energiou, opiera o dve skupiny tvrdení.
- 167 V prvom rade treba hneď na úvod odmietnuť tvrdenia Rakúskej republiky, ktoré sa zakladajú na údajnom dominantnom postavení spoločnosti Paks II.
- 168 V tejto súvislosti treba na jednej strane odkázať na posúdenie vykonané v rámci preskúmania siedmeho žalobného dôvodu v bode 131 a nasl. vyššie. Na druhej strane treba zdôrazniť, že podmienka uvedená v článku 3 piatom odseku napadnutého rozhodnutia citovaného v bode 160 vyššie, ktorej cieľom je zabrániť vytvoreniu dominantného postavenia na trhu s energiou počas obdobia súbežnej prevádzky starých a nových reaktorov, stanovuje, že záruka nezávislosti riadenia a prevádzky nových reaktorov a neexistencie akéhokoľvek prepojenia so skupinou MVM sa výslovne vzťahuje na iné štátom kontrolované podniky, ktoré sa zaoberajú veľkoobchodným alebo maloobchodným predajom energie. Záver Komisie uvedený v odôvodnení 379 napadnutého

rozhodnutia, podľa ktorého sa niektoré z obáv Komisie vyriešili vylúčením prepojení spoločnosti Paks II s prevádzkovateľmi vo vlastníctve štátu na maloobchodnom trhu, nie je spochybnený tvrdením Rakúskej republiky, podľa ktorého by sa situácia mohla ľahko zmeniť prostredníctvom vnútroštátneho práva, pričom by bola potrebná minimálna komunikácia a konzultácie v rámci vlády. V tejto súvislosti Maďarsko správne poukazuje na to, že Komisia vyhlásila pomoc za zlučiteľnú s vnútorným trhom za určitých podmienok, ktoré zahŕňajú aj citovaný záväzok týkajúci sa oddelenia oboch podnikov. Pokiaľ ide o povinnosť predkladať výročnú správu stanovenú v článku 4 napadnutého rozhodnutia, dodržanie uvedenej podmienky zostáva pod kontrolou Komisie.

- 169 V druhom rade pokiaľ ide o distribúciu vyrobenej energie, treba poznamenať, že v napadnutom rozhodnutí, najmä v oddiele 2.6, Komisia vyjadrila svoje obavy týkajúce sa situácie súčasných štruktúr veľkoobchodného predaja energie vyrobenej v jadrovej elektrárni Paks skupinou MVM. V odôvodnení 377 napadnutého rozhodnutia uviedla, že najbežnejšie transakcie v rámci maďarského veľkoobchodného energetického odvetvia sa uzatvárajú prostredníctvom dvojstranných zmlúv o nákupe elektriny a maďarská energetická burza ešte nezabezpečila primeranú úroveň likvidity. Uviedla, že trhy budú menej likvidné, keďže príslušní účastníci by mohli na trhu obmedziť počet dostupných ponúk na dodávky. V odôvodnení 378 napadnutého rozhodnutia sa Komisia sa taktiež domnievala, že na likviditu by mohol mať výrazný vplyv aj spôsob trhového predaja elektriny vyrobenej v nových reaktoroch a konkurentom na nadväzujúcich trhoch by sa mohli zvýšiť náklady, pretože sa im obmedzí konkurenčný prístup k dôležitým vstupom (obmedzovanie prístupu k vstupom) a že by sa tak mohlo stať, keby sa elektrina vyrábaná v jadrovej elektrárni Paks II predávala primárne na základe dlhodobých zmlúv iba určitým dodávateľom, čím by sa trhová sila spoločnosti Paks II na výrobnom trhu rozšírila na maloobchodný trh.
- 170 Na základe analýzy tejto situácie Komisia stanovila podmienky, ktorých cieľom je obmedziť riziko likvidity prostredníctvom záväzku Maďarska zabezpečiť dodržiavanie určitých pravidiel obchodovania s výkonom spoločnosti Paks II. Tieto pravidlá sú obsiahnuté v článku 3 treťom a štvrtom odseku napadnutého rozhodnutia a stanovujú:

„Maďarsko zabezpečí, aby bola stratégia obchodovania s objemom vyrobenej energie jadrovej elektrárne Paks II nezávislou obchodnou stratégiou optimalizácie zisku, ktorá sa vykonáva prostredníctvom obchodných zmlúv uzatváraných na základe ponúk zúčtovaných na transparentnej obchodnej platforme alebo na burze. Stratégia obchodovania s objemom elektriny vyrobenej v jadrovej elektrárni Paks II (s výnimkou vlastnej spotreby jadrovej elektrárne Paks II) je takáto:

Úroveň 1: Spoločnosť Paks II bude predávať aspoň 30 % svojho celkového objemu vyrobenej elektriny na dennom, vnútrodnom a futuritnom trhu maďarskej energetickej burzy (HUPX). Iné podobné burzy s elektrickou energiou je možné využiť na základe dohody alebo súhlasu útvarov Komisie, ktorý sa udelí alebo zamietne do dvoch týždňov od žiadosti maďarských orgánov.

Úroveň 2: Zvyšok celkového objemu elektriny vyrobenej v jadrovej elektrárni Paks II bude podnik Paks II predávať pri dodržaní objektívnych, transparentných a nediskriminačných podmienok prostredníctvom aukcií. Podmienky takýchto aukcií určí maďarský energetický regulačný orgán a budú podobné podmienkam aukcií určeným pre spoločnosť MVM Partner (rozhodnutie 741/2011 maďarského regulačného orgánu). Maďarský energetický regulačný orgán na realizáciu týchto aukcií aj dohliada.

Maďarsko zabezpečí, aby aukčné platformy pre úroveň 2 boli prevádzkované podnikom Paks II a aby ponuky boli rovnako dostupné pre všetkých licencovaných alebo registrovaných obchodníkov pri

rovnakých trhových podmienkach. Systém zúčtovania ponúk musí byť overiteľný a transparentný. Na konečné použitie nakúpenej elektriny sa nevzťahujú žiadne obmedzenia.“

- 171 Ako vyplýva z článku 4 napadnutého rozhodnutia, Maďarsko sa tiež zaviazalo predložiť Komisii výročné správy o plnení podmienok uvedených v článku 3 napadnutého rozhodnutia, takže ich vykonávanie zostáva pod sústavnou kontrolou Komisie.
- 172 V odôvodneniach 383 a 384 napadnutého rozhodnutia Komisia správne konštatovala, že sa tak zabezpečilo, aby bola elektrina vyrobená novými reaktormi transparentne dostupná na veľkoobchodnom trhu všetkým účastníkom trhu a aby sa odstránilo riziko monopolizácie elektriny vyrobenej v jadrovej elektrárni Paks II v dlhodobých zmluvách, čo by predstavovalo riziko pre trhovú likviditu. Preto sa zdá, že Komisia správne dospela k záveru, že existuje len malé riziko pre trhovú likviditu.
- 173 Rakúska republika nevysvetľuje, prečo podmienky stanovené Komisiou nie sú dostatočné na odstránenie problémov, ktoré sa vyskytli pri poskytnutí pomoci, ktorá vedie k nahradeniu výroby starých reaktorov výrobou nových reaktorov. Likvidita sa totiž zvýši a neexistuje žiadny dôkaz, že situácia vyplývajúca z podmienok pomoci uvedených v článku 3 napadnutého rozhodnutia by viedla k neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže na trhu.
- 174 Kritika zo strany Rakúskej republiky, že nestanovenie minimálneho množstva elektrickej energie, ktorá sa má povinne predať, by umožňovalo obchodnú stratégiu skupiny MVM a spoločnosti Paks II zameranú na zníženie dodávok elektrickej energie s cieľom zvýšiť ceny aj v rámci predaja na burze elektrickej energie alebo na aukciách, nie je presvedčivá. Komisia správne poukazuje na to, že obe jadrové elektrárne majú vyrobiť tzv. základnú kapacitu, takže nemôžu svojvoľne znížiť výkon reaktorov iba na účely obmedzenia ponuky elektrickej energie, keďže opätovné spustenie jadrových elektrární je spojené s vysokými nákladmi a značným pracovným zaťažením.
- 175 Komisia sa preto nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, keď usúdila, že poskytnutie štátnej pomoci spoločnosti Paks II na výmenu starých reaktorov jadrovej elektrárne Paks za nové reaktory bolo v súlade s článkom 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, pokiaľ ide o likviditu veľkoobchodného trhu s elektrickou energiou.
- 176 Ôsmy žalobný dôvod je preto nedôvodný a musí byť zamietnutý.

O deviatom žalobnom dôvode založenom na nedostatočnom určení štátnej pomoci

- 177 V rámci deviateho žalobného dôvodu Rakúska republika tvrdí, že Komisia jasne neurčila prvky pomoci. Neboli uvedené najmä náklady na financovanie dlhu a náklady na spracovanie odpadu.

[omissis]

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (tretia komora)

rozhodol takto:

1. Žaloba sa zamietá.

- 2. Rakúska republika znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania Európskej komisie.**
- 3. Česká republika, Francúzska republika, Luxemburské veľkovejvodstvo, Maďarsko, Poľská republika, Slovenská republika a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska znášajú svoje vlastné trovy konania.**

Van der Woude

De Baere

Steinfatt

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 30. novembra 2022.

Podpisy